

Antwoord

van Gedeputeerde Staten

op vragen van

H. Sahin (GroenLinks)

(d.d. 11 oktober 2017)

Nummer

3339

Onderwerp

Jeugdzorg in Zuid-Holland Zuid

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

*Op 3 oktober 2017 verscheen in Binnenlands Bestuur het artikel met als titel ‘**Chaos jeugdzorg loopt uit de hand**’¹. Uit dit artikel blijkt dat het Leger des Heils (jeugdbescherming en reclassering) in Zuid-Holland-Zuid het voor gezien houdt, in navolging van de William Schrikker Groep. Beide instellingen vinden de door de regio Zuid-Holland-Zuid geboden vergoedingen voor 2018 te laag om goede kwaliteit van zorg te bieden. Hierdoor is het nu voor veel kinderen met een zorgvraag onduidelijk of zij vanaf 2018 hun vertrouwde jeugdzorgbeschermer kunnen houden of een goedkopere zullen krijgen.*

GroenLinks vindt dit een zorgelijke ontwikkeling en vraagt zich af hoe het gaat met de gemeenten in Zuid-Holland die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van de jeugdwet en voorzieningen die het mogelijk maken dat kinderen voldoende kansen krijgen.

*Onderstaande vragen stellen we nadrukkelijk vanuit de kerntaak en verantwoordelijkheid van de provincie om te waarborgen dat er sprake is van ‘**goed openbaar bestuur op lokaal niveau**’ in de provincie. Het college van Gedeputeerde Staten heeft aangegeven (o.a. in de zienswijze herindeling Vijfheerenlanden) dat de provincie Zuid-Holland afstand heeft gedaan van de ‘kerntakenbenadering’ en bereid is om ‘de helpende hand te bieden’.*

Ondergetekende stelt aan het college van Gedeputeerde Staten de volgende vragen:

¹ <http://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/nieuws/chaos-jeugdzorg-loopt-uit-de-hand.9572558.lynkx>

1. *Bent u op de hoogte van het bovengenoemde artikel in Binnenlands Bestuur? Zo ja, wat vindt u van het feit dat het voor een groep kinderen en jongeren met een zorgvraag in Zuid-Holland het onduidelijk is dat zij niet weten of zij in 2018 zorg kunnen krijgen?*

Antwoord

Ja, wij hebben kennis genomen van het artikel.

Inmiddels is bekend gemaakt dat de samenwerking tussen de Serviceorganisatie Jeugd ZHZ met de William Schrikker Groep en het Leger des Heils wordt voortgezet. Zie ook het persbericht: "Zorgcontinuïteit jeugdbescherming en jeugdreclassering voor alle kinderen in Zuid-Holland Zuid":

<https://www.williamschrikkergroep.nl/Nieuws/Nieuwsartikel/ArtMID/499/ArticleID/141>)

2. *Herkent de provincie het beeld dat er gemeenten in de provincie Zuid-Holland (Zuid) zijn die moeite hebben met de uitvoering van de Jeugdwet? Zo ja, in welke gemeenten is dit het geval?*

Antwoord

Dit beeld herkennen wij niet. De provincie houdt geen toezicht op de uitvoering van de Jeugdwet. Dit valt onder de stelselverantwoordelijkheid van het Rijk.

Ook uit navraag bij BZK, VNG en Zuid-Holland Zuid blijkt dat dit beeld niet wordt herkend, behalve dat bij gemeenten de transformatie binnen het sociaal domein nog niet is afgerond. Door de complexiteit ervan kost zo'n proces veel tijd. Bij dit proces gaan de kosten voor de baat uit. Naast een toegenomen zorgvraag, draagt dit er aan bij dat veel gemeenten aangeven dat de hoogte dat de budgetten voor de jeugdzorg niet toereikend is. Dit betekent niet dat de uitvoering in gevaar komt. Gemeenten compenseren de tekorten uit overschotten op andere budgetten, maken gebruik van speciaal daarvoor aangelegde reserves, of zoeken andere dekkingsmiddelen.

Ter informatie vermelden wij dat er over dit onderwerp door de SP recent kamervragen (nummer 2017Z13273) zijn gesteld. Deze vragen zullen binnenkort door de verantwoordelijk bewindspersoon worden beantwoord.

3. *Ziet de provincie als financieel toezichthouder financiële problemen bij de gemeente in Zuid-Holland op het gebied van de budgetten voor Jeugdzorg? Zo ja, in welke gemeenten zijn er problemen en bent u bereid om deze gemeenten – bijvoorbeeld in een adviserende rol – te ondersteunen? Zo neen, waarom niet?*

Antwoord

Uit de jaarrekeningen over 2016 blijkt dat de gemeenten in Zuid-Holland er financieel goed voor staan en in staat waren eventuele tekorten op specifieke beleidsvelden te compenseren. Het onderzoek naar de begrotingen 2018 loopt tot eind december. In de jaarlijkse Bestuursrapportage financieel toezicht wordt u volgend jaar nader over onze toezichtbevindingen geïnformeerd.

Sinds de transitie van het sociaal domein doet BZK jaarlijks onderzoek naar de verwerking van de budgetten voor het sociaal domein in de gemeentebegrotingen. Het "Verslag 3D-onderzoek begrotingen gemeenten 2017" vindt u via de volgende link: <https://kennisopenbaarbestuur.nl/rapporten-publicaties/verslag-3d-onderzoek-begrotingen-gemeenten-2017/>

Ook dit jaar wordt door BZK, in samenwerking met de provinciale toezichthouders, een enquête bij de gemeenten uitgezet. Deze enquête heeft betrekking op de begroting 2018. De vragen gaan over de manier waarop gemeenten de lasten binnen het sociaal domein ramen, de verwachte over- of onderbestedingen en de stand van zaken met betrekking tot de transformatie. In het eerste kwartaal van 2018 verschijnt naar verwachting het verslag van BZK over de uitkomsten van dit onderzoek.

4. *Op welke wijze wordt de kwaliteit van het lokaal bestuur in Zuid-Holland gemeten of in beeld gebracht? In hoeverre wordt hierbij gekeken naar de kwaliteit van de dienstverlening voor de inwoners en de dienstverlening voor kwetsbare inwoners, zoals jongeren met een zorgvraag?*

Antwoord

Het principe “beperken tot kerntaken” wordt inderdaad in de praktijk genuanceerd door ons te richten op toegevoegde waarde bij het oppakken van opgaven. Dit impliceert echter geenszins dat wij niet terdege het feit dienen te respecteren dat sommige taken expliciet aan collega-overheden zijn opgedragen, hetgeen bij de dienstverlening aan kwetsbare inwoners het geval is. De beoordeling van de kwaliteit van die dienstverlening is aan de gemeenteraad, waar na de decentralisaties in het sociaal domein de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg is belegd. De toezichttaak – zowel op de invulling van die verantwoordelijkheid als op de uitvoerende instellingen - berust bij het Rijk in het algemeen en de Inspectie Jeugdzorg in het bijzonder.

Onze stelselverantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het openbaar bestuur – die wij delen met Rijk en gemeenten – brengt uiteraard geen toezichttaak met zich mee op alle terreinen waar collega-overheden op actief zijn. Indien en voor zover blijkt dat gemeenten moeite hebben met onderdelen van hun takenpakket is de vraag aan de orde of en in hoeverre dat gerelateerd kan worden aan de kwaliteit van het lokaal bestuur. Er zijn diverse andere oorzaken denkbaar. Als een groot aantal gemeenten problemen ondervindt bij de uitvoering van een specifieke taak ligt het minder voor de hand de oorzaken te relateren aan de lokale bestuurskwaliteit. Ook in dit opzicht hanteren wij een situationele en proportionele benadering, waarbij tussen gemeenten gedifferentieerd kan en moet worden.

Ons beeld van de kwaliteit van het lokaal bestuur in de diverse gemeenten is primair gebaseerd op gesprekken, werkbezoeken, secundaire bronnen (bijv. Rekenkameronderzoek) en signalen vanuit diverse beleidsterreinen. Slechts een beperkt aantal gemeenten heeft recentelijk meer formeel de bestuurskracht laten meten. In december sturen wij onze tussenrapportage Slimmer en Sterker Bestuur over 2017, waarin per gebied een overzicht wordt verschaft. In die tussenrapportage worden ook enige passages gewijd aan de theorie en praktijk rond het begrip bestuurskracht en de meting ervan. Wij gaan hierover graag nader in gesprek met Provinciale Staten.

5. *In reactie op de provinciale herindeling Vijfheerenlanden heeft het college zorgen geuit² over de gevolgen van de herindeling voor de bestaande samenwerkingsverbanden en hierbij ook de dienstverlening in het sociaal domein genoemd dat mogelijk onder druk komt te staan. Hoe beoordeelt u vanuit deze redenering de kwaliteit van de dienstverlening van de gemeenten in Zuid-Holland Zuid in het sociaal domein en met name de dienstverlening voor de jongeren met een zorgvraag?*

Antwoord

In onder andere onze brief aan de minister inzake de herindelingsprocedure Vijfheerenlanden zijn wij nader ingegaan op de mogelijke gevolgen van de herindeling voor het gezondheidsdomein. De uitvoering en inrichting van de jeugd(gezondheids)zorg en de openbare geestelijke gezondheidszorg zijn onlosmakelijk verbonden met de GGD en Veiligheidsregio (bijvoorbeeld bij geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen). Het is daarom aan te bevelen dat de regio-indelingen van GGD, ambulancehulpverlening en andere zorgfuncties (bijvoorbeeld jeugdhulp) congruent zijn. Deze congruentie komt in het geval van de provinciale herindeling Vijfheerenlanden onder druk te staan. Bovendien zou verkleining van het werkgebied van de huidige organisaties efficiëncyvoordelen teniet doen en kunnen leiden tot het noodgedwongen afstoten van specifieke kennis en deskundigheid.

6. *Eerder werd bekend dat 87 procent van de gemeenten opnieuw verwacht dat ze niet uit zullen komen met de beschikbare gelden voor jeugdzorg³. Wat voor rol ziet de provincie als financieel toezichthouder van gemeenten bij dit signaal? Wat voor instrumenten heeft de provincie om gemeenten hierbij te ondersteunen?*

Antwoord

Financieel toezicht richt zich primair op de beoordeling of een begroting structureel en reëel in evenwicht is, met als doel te voorkomen dat een gemeente in een financieel uitzichtloze situatie komt en daardoor een beroep moet doen op de collectiviteit (zgn. art. 12 gemeente). Als een gemeente er minder goed voor staat, kan de toezichthouder die gemeente ondersteunen met adviezen van financieel technische aard. Het is niet aan de toezichthouder om zich te bemoeien met het beleid van de gemeente.

Den Haag,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris, plv. voorzitter,

drs. J.H. de Baas F. Vermeulen

² <https://www.zuid-holland.nl/actueel/nieuws/@18719/vijfheerenlanden/>

³ <http://www.binnenlandsbestuur.nl/financien/nieuws/gemeentelijke-geldpot-jeugdzorg-leeg.9571330.lynkx>